

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΗ

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 24 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1940

ΑΡΙΘ. 17

ΠΑΝ. Ι. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΟΥ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Η ΕΝ ΝΟΒΙΣΑΔ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΙΣ

Ἀπὸ 22—24 π. μηνὸς συνήλθεν ἐν Νοβισάδ τῆς Γιουγκοσλαβίας ἡ διὰ τὸ Ντουμπρόβνικ (Ραγούτσα) προσριζομένη καὶ ἕνεκα τῶν γεγονότων τοῦ Μαΐου καὶ Ἰουνίου ἀναβληθεῖσα Βαλκανικὴ Χριστιανικὴ Συνδιάσκεψις τῆς οἰκουμενικῆς κινήσεως. Τὴν πρωτοβουλίαν τῆς συγκλήσεως τῆς Συνδιασκέψεως ταύτης εἶχον τὰ ἐν Γενεύῃ ἐδρεύοντα Γραφεῖα τοῦ «Οἰκουμενικοῦ συμβουλίου τῆς συνεργασίας τῶν ἐκκλησιῶν» ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς «Ὁμοσπονδίας διὰ τὴν φιλίαν τῶν λαῶν μέσῳ τῶν ἐκκλησιῶν» ἀφ' ἑτέρου, τῆς Γιουγκοσλαβικῆς κυβερνήσεως προθυμοποιηθείσης νὰ παράσῃ δωρεὰν σιδηροδρομικὰ εἰσιτήρια καὶ φιλοξενίαν εἰς τὰ μέλη τῆς Συνδιασκέψεως. Σὺν τῇ ἀναβολῇ ἐπῆλθε καὶ περιορισμὸς τοῦ τε ἀριθμοῦ τῶν μελῶν καὶ τοῦ χρόνου τῆς διαρκείας τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνδιασκέψεως. Σημειωτέον, ὅτι χάρις εἰς τὸν οἰκουμενικὸν ζῆλον καὶ τὴν γενναιοδωρίαν τοῦ Σ. Ἐπισκόπου Νοβισάδ κ. Εἰρηναίου, ἡ ὥραία αὕτη παραδουνάβιος πόλις ἔχει ἀποβῆ κέντρον σπουδαῖον οἰκουμενικῆς χριστιανικῆς κινήσεως κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, καθ' ἃ τέσσαρα ὄλα συνέδρια ἔχουσι συνέλθει ἐν αὐτῇ.

Ἐκ τῶν Βαλκανίων παρόστησαν Ἕλληνες (δυστυχῶς μόνον ὁ ὑποφαινόμενος), Σέρβοι καὶ Βούλγαροι ἀντιπρόσωποι, τῶν Ἀλβανῶν καὶ τῶν Ρουμάνων κωλυθέντων, τούτων μὲν ἕνεκεν ἐπιστρατεύσεως, ἕκεινων δ' ἕνεκεν εὐνοήτων λόγων. Ἐπίσης παρόστησαν ἀντιπρόσωποι τῶν εἰρημένων Γραφείων τῆς Γενεύης, ὡς καὶ εἰς Γερμανὸς παρατηρητῆς ἐκ μέρους τοῦ Γραφείου τῶν Ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων τῆς Γερμανικῆς Ἐδαγγελικῆς Ἐκκλησίας, ὁ κ. Gerstenmaier, ὑφηγητῆς τῆς θεολογίας καὶ συγγραφεὺς γνωστῶν θεολογικῶν ἔργων. Πρόεδρος ἐξελέγη ὁ ἐπίσκοπος τοῦ Νοβισάδ. Αἱ δὲ ἐργασίαι ἤρξαντο καὶ κατεκλείσθησαν διὰ προσευχῆς, ἔγκαινισθείσης δι' ἀπαγγελίας τοῦ «Βασιλεῦ οὐράνιε» ἑλληνιστὶ ὑπὸ τοῦ ὑποφαινόμενου.

Ἐκ τῶν τριῶν ἡμερῶν ἡ μὲν πρώτη διετέθη διὰ τὴν παροχὴν πληροφοριῶν περὶ τῆς ἐν ἐκάστη χώρᾳ ἐκκλησιαστικῆς κινήσεως, αἱ δὲ δύο ἐπόμεναι ἀφιερώθησαν εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ κυρίου θέματος τῆς Συνδιασκέψεως, δηλ. «περὶ τῆς στάσεως τῆς Ἐκκλησίας ἔναντι τῶν σημερινῶν προβλημάτων καὶ ἔναντι τῆς σημερινῆς καταστάσεως τοῦ κόσμου».

Πληροφορίας μὲν παρέσχον ὁ σ. Πρόεδρος καὶ οἱ κ.κ. W. 't Hooft, Henriod, Ehrenström, Τσάγκωβ, Gerstenmaier, Ἀλεξήεφ καὶ ὁ ὑποφαινόμενος. Ἐπὶ δὲ τοῦ κυρίου θέματος ἐποιήσαντο εἰσηγήσεις ὁ Βούλγαρος πρωθιερεὺς καὶ πρύτανις τοῦ ἐν Σόφια πανεπιστημίου κ. Τσάγκωβ, ἀναλύσας τὴν σημερινὴν κατάστασιν τοῦ κόσμου, μάλιστα ἐν τῇ Βαλκανικῇ, καὶ ὑποδείξας τὰ ἔναντι ταύτης καθήκοντα τῆς Ἐκκλησίας, ὁ ὑποφαινόμενος, ὁμιλήσας περὶ τοῦ εὐαγγελιστικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας ἐν τοῖς νῦν καιροῖς (ἡ εἰσηγήσεις του θέλει δημοσιευθῆ λίαν προσεχῶς), ὁ Βούλγαρος καθηγητῆς κ. Γκόσιεφ, περὶ τοῦ παιδαγωγικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὁ Ρώσος τὴν καταγωγὴν, νῦν δὲ καθηγητῆς τῆς φιλοσοφίας τοῦ δικαίου ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Βελιγραδίου κ. Ἀλεξήεφ περὶ τοῦ καλυτέρου τρόπου ἀντιμετωπίσεως τῆς ἀντιχριστιανικῆς προπαγάνδας. Ἐπὶ τῶν εἰσηγήσεων τούτων διεξήχθησαν ἱκαναὶ συζητήσεις, τὸ δὲ πόρισμα τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνδιασκέψεως περιελήφθη εἰς τὸ ἐφεξῆς δημοσιευόμενον ἐμπεριστατωμένον ἀνακοινωθὲν αὐτῆς, οὕτως ἡ δημοσίευσις καθιστᾷ περιττὸν πᾶν σχόλιον περὶ τῆς σπουδαιότητος αὐτῆς ἐκ μέρους τοῦ ὑποφαινόμενου.

Τὸ κείμενον τοῦ ἀνακοινωθέντος ἔχει ἐν μεταφράσει ὧδε:

«...Μεθ' ἱκανοποιήσεως ἐπιστοποιήθη, ὅτι ἡ οἰκουμενικὴ ἐργασία, παρὰ πάσας τὰς δυσχερείας καὶ τὰς συγκρούσεις, συνεχίσθη καὶ κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας καὶ τὸ ἐφ' ἑαυτῇ συνετέλεσεν εἰς τὴν διατήρησιν καὶ ἐμβάθυνσιν τῆς μεταξὺ πολλῶν Ἐκκλησιῶν ἐπικοινωνίας.

1. Ἡ νέα κατάσταση. — Ἐξ ἀνακοινώσεων καὶ εἰσηγήσεων κατέστη σαφές, ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἐν ὅλῃ τῇ Εὐρώπῃ εὐρίσκεται σήμερον ἐνώπιον ἐντελῶς νέας καταστάσεως καὶ ὅτι ἐν τῷ προσεχέστατῳ μέλλοντι θὰ ἔχη νὰ λάβῃ σοβαρὰς ἀποφάσεις. Αἱ ἰσχυραὶ νέαι δυνάμεις, αἱ προσδιορίζουσαι καὶ διαμορφούσαι τὴν πολιτικὴν καὶ κοινωνικὴν ζωὴν τῆς Εὐρώπης, καταβάλλουσι προσπάθειας καὶ πρὸς πνευματικὴν μεταμόρφωσιν τῆς εὐρωπαϊκῆς ζωῆς. Ἐπέρχεται οὕτω συνειδητῇ ἢ ἀσυνειδήτως παραμέρισις τῶν χριστιανικῶν δυνάμεων ἐκ τοῦ δημοσίου βίου, καὶ δὴ ἐπὶ τοσοῦτον μᾶλλον ἐπιτυχῶς καθ' ὅσον ἐν ταῖς πλείσταις χώραις ἔχει ἀρκούντως προχωρήσει ἡ ἐκκοσμίκευσις καὶ ἡ ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀποξένωσις αὐτοῦ. Ἡ τοιαύτη ἐξέλιξις ἔσχεν ὡς ἀποτέλεσμα, ὅτι ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶναι πλέον τόσον θαρρύνουσα ἀναμορφωτικὴ δύναμις ἐν τῷ βίῳ τῶν λαῶν, ὅσον ἦτο πρότερον.

2. Ἡ στάσις τῆς Ἐκκλησίας. — Οὕτως ἀντιμετω-

ρίζουσι σήμερον αἱ Ἐκκλησίαι ζητήματα περὶ ὑπάρξεως. Ἀνέχουσι λοιπὸν ἔναντι τοῦ κόσμου καὶ ἔναντι τῶν λαῶν εὐθύνας, ὧν δὲν δύνανται νὰ παραιτηθῶσιν ἔνευ ἀθετήσεως τῆς ἀποστολῆς των. Δὲν δύνανται νὰ περιορισθῶσιν εἰς ἐσωτερικὸν τι πεδίου δράσεως, ὅταν οἱ ὑπ' αὐτῶν ἐπιστραφέντες λαοὶ θαυμάζωσιν καὶ κατ' ὀλίγον τοποθετοῦσι τὴν ζωὴν των ἐπὶ θάσεως μὴ χριστιανικῆς ἢ ἀντιχριστιανικῆς. Τὸ μέλλον τῆς Ἐκκλησίας καὶ δὴ καὶ τὸ μέλλον τῶν λαῶν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς προεπούσης ἀντιμετωπίσεως τῆς καταστάσεως ταύτης ὑπὸ τῶν ἐκκλησιῶν καὶ ἐκ τῆς ἀναδείξεως αὐτῶν εἰς ἀγωνιζομένας ἐκκλησίας. Τὸ οὐσιώδες καὶ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἀνατεθειμένον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἔργον δὲν εἶναι σήμερον διάφορον ἢ ἐν ἡσυχωτέροις καιροῖς. Ἀλλὰ τὸ ἔργον τοῦτο προσδιορίζεται νῦν ὑπὸ ἐντελῶς νέων ἐπόψεων. Πρόκειται σήμερον περὶ τοῦ πῶς ἡ Ἐκκλησία θὰ ἀποβῆ ἢ ἀποφασιστικῆ ἢ-θικῆ πραγματικότητος καὶ δύναμις μεταξὺ τῶν λαῶν καὶ πῶς θὰ διεξαγάγῃ τὸν μέγαν πνευματικὸν ἀγῶνα μὲ τὴν συνειδησιν, ὅτι δὲν πρόκειται μόνον περὶ μιᾶς ἐπὶ μέρους ἐκκλησίας ἢ περὶ ἐνὸς λαοῦ, ἀλλὰ περὶ τῆς ὅλης Ἐκκλησίας καὶ περὶ τῆς ψυχῆς τῆς ὅλης Εὐρώπης. Ἀλλὰ καὶ ἡ οἰκουμενικὴ κίνησις πρέπει νὰ συναγάγῃ τὰ ἀνάλογα συμπεράσματα ἐκ τῆς νέας καταστάσεως. Θὰ ἐμμενῆ μὲν εἰς τὰς ἀρχάς, ἐφ' ὧν ἐασίζεσθαι, ὀφείλει δ' ὅμως νὰ ἐξεύρη τὰς ἀναγκαίας μορφὰς πρὸς στενωτέραν καὶ ἐντονωτέραν ἐργασίαν μεταξὺ τῶν ἐκκλησιῶν ἐν τῇ εὐρωπαϊκῇ ἡπείρῳ. Ὁμιλήσαντες ἐν τῇ Συνδιασκέψει περὶ διαφόρων μορφῶν ἐκκλησιαστικῆς ἐργασίας ἐν τοῖς νῦν καιροῖς, κατελήξαμεν εἰς τὰ ἑξῆς συμπεράσματα.

3. Θεῖον κήρυγμα καὶ ἐκκλησιαστικὴ διαπαιδαγώγησις. — Σκοπὸς τοῦ κηρύγματος κατὰ τὰς σημερινὰς περιστάσεις εἶναι νὰ κινητοποιήσῃ πνευματικῶς τοὺς χριστιανούς, οὕτως ὥστε οὗτοι νὰ δύνανται νὰ ἀναλάβωσι τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῶν ἀντιχριστιανικῶν δυνάμεων ὡς συνειδητὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας των. Διὰ ταῦτα τὸ τε προφορικὸν καὶ τὸ γραπτὸν κήρυγμα ἔχει τόσον διδασκαλικὴν καὶ κατηχητικὴν ἔσσην καὶ πρακτικὴν καὶ ἠθοπλαστικὴν ἀποστολήν. Πρέπει νὰ δοθῶσιν εἰς τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας τὰ ὅπλα, τὰ ὁποῖα τοῦτο χρειάζεται, ἵνα παραμείνῃ σταθερὸν ἐν τῇ πίστει καὶ ἵνα ἐπιδράσῃ ἐπὶ τοῦ περιβάλλοντός του ἐν μέσῳ τῶν ἀνατροπῶν τῆς συγχρόνου ζωῆς.

Ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο πρέπει νὰ τονισθῆ ἰδιαιτέρως, ὅτι ἡ Ἐκκλησία πρέπει νὰ ἀξιώσῃ, ὅπως τὸ θ. κήρυγμα γίνεται ἐν πλήρει ἐλευθερίᾳ ἐναντι τοῦ «κόσμου», ἀκριβῶς διὰ τὸν λόγον ὅτι εἶναι συνδεδεμένον πρὸς τὸ αἰώνιον Εὐαγγέλιον. Εἰς ἕνα κόσμον, εἰς τὸν ὅποιον αἱ ἀντιθέσεις μεταξὺ τῶν λαῶν καὶ τῶν τάξεων ἐφθασαν εἰς τὸ κατακόρυφον, ἡ Ἐκκλησία ἀντιπροσωπεύει τὴν διδασκαλίαν περὶ τοῦ ἐνός Θεοῦ Πατρὸς καὶ περὶ τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας Του. Ἐνεκεν τούτου καταπολεμεῖ τὸν φυλετικὸν ἐγωϊσμόν καὶ τὸ μῖσος, ἀξιοῖ δικαιοσύνην πρὸς πάντας, μικροῦς τε καὶ μεγάλους, καὶ ἰσορροπίαν μεταξὺ δυνάμεως καὶ δικαίου. Δὲν ἀναμειγνύεται εἰς τὴν πολιτικὴν, ἀλλὰ κηρύττει ὅτι ἅπανα ἡ ζωὴ τῶν

ἔθνῶν ὑπόκειται εἰς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ.

Ἡ ἐκκλησιαστικὴ διαπαιδαγώγησις πρέπει νὰ περιλαμβάνῃ πάσας τὰς δμάδας τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Ἐκκλησία σήμερον ἔχει νὰ ἐπιτελέσῃ ἰδιαιτέρον ἔργον εἰς ἐκείνας τὰς δμάδας αἱ ὁποῖαι ὑφίστανται ἢ δύνανται νὰ ὑποστῶσι τὴν ἐπίδρασιν ἀντιχριστιανικῶν δυνάμεων. Ἡ συστηματικὴ ἐργασία μεταξὺ τῶν νέων, τῶν γυναικῶν καὶ τῶν ἐργατῶν εἶναι σήμερον σοβαρὰ ἀνάγκη, ἐν ἣ Ἐκκλησία θέλῃ νὰ ἀνταποκριθῆ εἰς τὴν νέαν πνευματικὴν κατάστασιν.

4. Ἀπάντησις τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὰς ἀντιχριστιανικὰς ἐπιθέσεις. Ἐνώπιον τῆς δεσμῆραι ἀξιομένης, ἐννοεῖται συχνὰ συγκεκαλυμμένης, ἀντιχριστιανικῆς προπαγάνδας, εἶναι ἀπαραίτητος ἀναγκαιὸν, ὅπως ἡ Ἐκκλησία ἀναλάβῃ ἐργασίαν ἀπολογητικὴν οὐ μόνον ἀμυντικῆς, ἀλλὰ καὶ ἐπιθετικῆς χαρακτῆρος, ἀναφερομένην εἰς ἕνα ἕκαστον τῶν ἐπιχειρημάτων τῶν ἀντιπάλων. Πρὸς τοῦτο ἐκάστη Ἐκκλησία χρειάζεται εἰδικούς συνεργάτας, οἱ ὁποῖοι θὰ προπαρασκευάζωσι τοὺς κληρικούς εἰς τὴν δύσκολον ταύτην ἐργασίαν καὶ θὰ μελετῶσι λεπτομερῶς τὰς ἀντιπάλους κοσμοθεωρίας, καθιστῶντες εὐρύτερον γνωστὰ τὰ ἀποτελέσματα τῶν μελετῶν των διὰ φροντιστηριακῶν συγκεντρώσεων καὶ δι' εἰδικῶν δημοσιευμάτων. Θέματα, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ τύχωσι τώρα ἰδιαιτέρας ἐπεξεργασίας, εἶναι τὰ ἑξῆς: «Τὶ διδάσκει ὁ Χριστιανισμὸς καὶ τί ὁ Κομμουνισμὸς περὶ τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης», «ὁ ὕλισμός, ἡ νεωτέρα Φυσικὴ καὶ ὁ Χριστιανισμὸς», «ἡ νεωτέρα ἐπιστημονικὴ ἀνθρωπολογία καὶ ἡ χριστιανικὴ περὶ ἀνθρώπου διδασκαλία», «ἡ γένεσις τῆς Θρησκείας», «ἡ Ἁγία Γραφή καὶ ἡ νεωτέρα περὶ κόσμου ἀντίληψις», «Χριστιανισμὸς καὶ Πολιτισμὸς ἐν τῇ παρελθόντι καὶ τῇ παρόντι». Δὲν πρέπει νὰ λησμονηθῆ, ὅτι τὸ ἰσχυρότερον ἐπιχειρημα ἐναντίον τοῦ Χριστιανισμοῦ εἶναι ἐνίοτε ἡ διαγωγή τῶν χριστιανῶν καὶ ὅτι ἡ ἀπάντησις τῆς Ἐκκλησίας δὲν πρέπει νὰ εἶναι μόνον θεωρητικὴ, ἀλλὰ καὶ ζῶσα.

5. Οἰκουμενικὴ συνεργασία. Ἡ οἰκουμενικὴ ἐργασία εἶναι σήμερον πολὺ ὀλιγώτερον παρά ποτε περιττὴ. Αἱ Ἐκκλησίαι ἔχουσιν ἀνάγκη ἀλλήλων, ἵνα ἀνταποκριθῶσιν εἰς τὰς κολλοσιαίας ἀπαιτήσεις τῆς νέας καταστάσεως.

Σκοποί, εἰς οὓς δέον νὰ ἀπεβλέπη ἡ οἰκουμενικὴ ἐργασία, τῶν ὁποίων ἡ ἐκτέλεσις κατὰ τὸ προσεχές μέλλον ἔχει ὑψίστην σημασίαν, εἶναι οἱ ἑξῆς:

α) Ἡ δημιουργία καὶ δημοσίευσις ἀπολογητικῆς βιβλιογραφίας, περὶ ἧς ἀνωτέρω ὁ λόγος, πρέπει νὰ προπαρασκευασθῆ κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ ἐτοιμασθῶσι σχεδιάσματα περιλαμβάνοντα τὴν κυριωτέραν ἐπὶ ἐκάστου τῶν θεμάτων ὕλην, τὰ ὁποῖα μετὰ ταῦτα θὰ προσαρμοσθῶσι πρὸς τὰς ἰδιαιτέρας ἀνάγκας ἐκάστης χώρας. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει περὶ τῆς ἐκλαϊκευτικῆς βιβλιογραφίας περὶ τῆς οἰκουμενικῆς κινήσεως καὶ τῶν σκοπῶν αὐτῆς.

β) Ἡ δάσις καὶ ἡ ἔκτασις τῆς οἰκουμενικῆς κινήσεως πρέπει νὰ ὁλοκληρωθῶσιν. Ἡ κίνησις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀντιπροσωπεύηται μόνον ἀπὸ μικρὰς

ομάδας και μεμονωμένες προσωπικότητας. Πρέπει να αποκτήσει δράντας συνεργάτας μεταξύ των κληρικών και των λαϊκών των διαφόρων στρωμάτων και επαγγελματιών.

γ) Όμοιως πρέπει να προαχθῆ και να τελειοποιηθῆ ἡ ζῶσα ἐπαφή μεταξύ των Ἐκκλησιῶν και των οἰκουμενικῶν κινήσεων και των ἐμάδων τοῦ Παγκοσμίου Συνδέσμου δι' ἀμοιβαίων ἐπισκέψεων, συσκέψεων και φροντιστηριακῶν ἀσκήσεων, ὡς και δι' ἀνταλλαγῆς φοιτητῶν και καθηγητῶν.

δ) Πρὸς ἐξυπηρέτησιν των Ἐκκλησιῶν, των Ἐθνικῶν Συμβουλίων τοῦ Παγκοσμίου Συνδέσμου και ἄλλων διεκκλησιαστικῶν ὀργάνων ἢ ἐμάδων ἐν τῇ ἐκπληρώσει των τιθεμένων αὐτοῖς προβλημάτων προτείνεται, ἵνα πάντες ἀπὸ κοινοῦ μελετήσωσι τὸ κύριον θέμα: «ἡ ἠθικὴ πραγματικότης και ὁ θεσμὸς τῆς Ἐκκλησίας» και ἐν συνδυασμῷ πρὸς αὐτὸ δημιουργηθῶσιν αἱ θάσεις διὰ τὰ ἀνωτέρω μνημονευθέντα, ὡς ἐμφανίζονται ἐθνικῶς τε και διεθνῶς.

ε) Ἡ διεκκλησιαστικὴ συνεργασία ἐν Ἐδρώπῃ πρέπει νὰ ἐκδηλωθῆ και ὡς ἀμοιβαία βοήθεια και ἀδελφικὴ ὑποστήριξις ἐν ταῖς ἀνάγκαις, αἱ ὁποῖαι παρουσιάζονται ἐν πολέμῳ και ὡς συνέπειαι αὐτοῦ.

Γνωρίζομεν καλῶς ὅτι πᾶσαι αἱ προτάσεις αὐταὶ τότε μόνον δύνανται νὰ ἔχωσιν ἀποτελέσματα ἱκανοποιητικὰ, ὅταν στηρίζονται εἰς τὴν ἀδειάλειπτον και ἀπὸ κοινοῦ ἐμμονὴν ἐν τῇ δεήσει και τῇ προσευχῇ πρὸς τὸν Κύριον τῆς Ἐκκλησίας».

Ταῦτα εἶναι τὰ πορίσματα των ἐργασιῶν τῆς μικρᾶς Συνδιασκέψεως τοῦ Νοβισάδ. Ἡ φωνὴ τῆς ὑπῆρξε βεβαίως πολὺ ἀσθενής, ὥστε νὰ κινδυνεύῃ ἐν τῷ μέσῳ τῆς μαινομένης λαίλαπος νὰ παραμείνῃ ἀπαράτητος. Καὶ ὅμως δὲν θὰ δυνηθῆ τις νὰ ἀρνηθῆ, ὅτι τὸ ἀνωτέρω διάγγελμά της περιέχει ἀληθείας. Καὶ ἡ δύναμις τῆς ἀληθείας εἶναι μεγάλη. Ἄς εὐχόμεθα και ἄς ἐλπίζωμεν, ὅτι δὲν θὰ βραδύνῃ ὁ καιρὸς, καθ' ὃν ἡ ἅγια Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ συνέρχηται και νὰ ἀποφανῆται ἐπισήμως ἐπὶ ζητημάτων ἐνδιαφερόντων τὰ τέκνα της και νὰ ἀναλάβῃ αὐτὴ τὸν εἰρηνοποιὸν μεταξὺ των λαῶν αὐτῆς ὄλον. Ἐν τῷ μεταξὺ «ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς Ἐκκλησίαις» (Ἀποκαλ. Ἰω. γ' 22).

Ο ΠΑΛΑΙΟΣ ΤΩΝ ΗΜΕΡΩΝ

[3]

Σκοπὸς λοιπὸν τῆς ἀνεκδότου ταύτης πραγματείας τοῦ σοφοῦ διδασκάλου τοῦ Γένους Βαρθολομαίου Κουτλουμουσιανοῦ ἦτο νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν ἀποψιν ὅτι και οἱ ἱστοροῦντες τὴν Ἁγίαν Τριάδα διὰ τριῶν Ἀγγέλων ἐν τῇ φιλοξενίᾳ τοῦ Ἀβραάμ, ὡς ὠφθησαν εἰς αὐτὸν (Γεν. ΙΗ' 1 ἐξ), καλῶς πράττουσιν, ὡς καλῶς πράττουσιν και οἱ ἱστοροῦντες ἀνθρωπομόρφως διὰ τοῦ Πατρὸς, τοῦ Υἱοῦ και τῆς περιστερᾶς διὰ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Φέρει δὲ διάφορα ἐπιχειρήματα ἐκ τῆς Γραφῆς και τῆς 7ης Οἰκουμ. Συνόδου πρὸς ὑποστήριξιν ἀμφοτέρων των ἀπόψεων. Προτάσει ἐν

ἀρχῇ τοῦ Δανιὴλ τὸ δράμα, ἀναφερόμενον εἰς τὸν Παλαιὸν τῶν ἡμερῶν και εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἰσχυριζόμενος ὅτι ὁ Παλαιὸς τῶν ἡμερῶν ἀναφέρεται ἐπὶ πλέον εἰς τὴν τοῦ Πατρὸς ὑπόστασιν και ἐπὶ ἔλαττον εἰς τὴν τοῦ Υἱοῦ, ὡς δεικνύται και ἐκ τῆς ὕμνογραφίας ἐν τῷ Ἐσπερινῷ τῆς Ὑπαπαντῆς «ὁ παλαιὸς ἡμερῶν.. σήμερον βρέφος ὄραται» και «ὁ παλαιὸς ἡμερῶν νηπιόσας» (Μην. Φεβρ. σελ. 20. 21 Ἀθ. 1926) και ἐν τῷ ὄρθρῳ τῆς Κυριακῆς των Ἀπόκρεω, ὑπάρχει πολλαχοῦ τοιαύτη φρασεολογία ἐν τῇ ὕμνογραφίᾳ.

Καλῶς ἄρα τινες, «ὡς τισιν ὑπέληπται», νομίζουσιν ὅτι ὁ ἀνθρωπόμορφος τύπος ἀπηγορεύθη ὑπὸ τῆς 7ης Οἰκουμ. Συνόδου. Νομίζει δὲ ὅτι ὁ Πάπας Γρηγόριος, γράφων πρὸς Λέοντα τὸν Ἰσαυρον, ὅτι τὸν Πατέρα «οὐκ ἱστοροῦμεν και ζωγραφοῦμεν ἐπειδὴ οὐκ οἶδαμεν τί ἔστιν και Θεοῦ φύσιν ἀδύνατον ζωγραφῆσαι» ἐννοεῖ τὴν φύσιν τοῦ Θεοῦ «ἣν οὐ ζωγράφων κάλαμος οὐδὲ νοῖς ζωγραφῆσαι δύναται», ἱστοροῦμεν ὅμως τὰ τρία πρόσωπα κατὰ τὴν «συμβολικὴν ἱερογραφίαν». Προκειμένου δὲ περὶ τῆς συμβολικῆς ἱερογραφίας, φέρει παραδείγματα ἐκ τῆς 4ης πράξεως τῆς 6ης Οἰκουμ. Συνόδου, ἣτις ἐδέχθη ὡς συμβολικὴν παράστασιν ἀνθρωπομόρφους τοὺς Ἀγγέλους. Λέγει δὲ και ὁ Θεσσαλονίκης Συμεὼν ὅτι τὸν Θεὸν εἶδον και ὁ Ἀβραάμ και ὁ Ἰακώβ ἐπὶ τῆς κλίμακος και Μωϋσῆς ἐν τῇ βᾶτῳ και ἐν τῷ ὄρει και ὁ Ἡσαΐας ἐπὶ θρόνου και ὁ Ἰεζεκιὴλ ἐν μέσῳ ζῶων και Δανιὴλ ἐπὶ νεφελῶν και πλεῖστοι των προφητῶν. Ὅστις λοιπὸν δὲν παραδέχεται ἐν εἰκόني τὸν τοσάκις δραθέντα Παλαιὸν τῶν ἡμερῶν «εἰκονομάχος ἂν εἴη» οὕτως και ὁ Διονύσιος «ἐν ταῖς Ἱεραῖς των μυστικῶν ὁράσεσι θεοφανείαις και πολιὸς και νέος πλάττεται ὁ Θεός». Καταλήγει λοιπὸν ὁ Ἱερὸς Διδάσκαλος ὅτι ἡ 7η Οἰκουμ. Σύνοδος δὲν καθώρισε τὸν τύπον τῆς ἱστορήσεως τῆς Ἁγίας Τριάδος οὔτε διὰ τοῦ Παλαιοῦ των ἡμερῶν, τοῦ Υἱοῦ και τῆς περιστερᾶς, οὔτε διὰ τῆς των τριῶν Ἀγγέλων παραστάσεως. Ὁ δεχόμενος λοιπὸν ὡς ὀρθὴν τὴν μίαν ἐκ των δύο παραστάσεων «διανοίᾳ δοκεῖ μοι ἔχειν ἀρώστημα». Ἄλλως τε και ὁ Οὐανοβάμων Παῦλος γράφει: «πολυτρόπως ὁ Θεὸς ἐλάλησε τοῖς Προφήταις». Εἰκονομάχος λοιπὸν ἐμφανίζεται «ὁ στέργων μόνῃ των τριῶν ἀνθρωπομόρφων Ἀγγέλων ὡς και ὁ ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν γραφὴν ἀποθούμενος. Ἐκατέρω γὰρ των εἰρημένων τῆς Τριάδος γραφῶν εἴθισται πανταχοῦ ἔκπαλαι ἐξ αὐτῶν των Ναῶν και εἰκόνων μεμαρτύρηται».

Ἐπὶ τῆς Ἁγίας Τριάδος ἀπαράδεκτοι τοῖς εὐσεβέσιν. Διότι εἶδεν ὁ ἴδιος εἰς πολλοὺς των Λατίνων τόπους, οὓς ἐπεσεκέφθη, νὰ ζωγραφίζουσαν τὴν Τριάδα, τὸν Πατέρα ὡς Παλαιὸν των ἡμερῶν, συγκαθίζοντες ἐπάνω τῆς γαστρὸς αὐτοῦ τὸν Υἱόν, ὡς ἐξ αὐτοῦ πρὸ ἐωσφόρου γεννώμενον, και τὸ Πνεῦμα ἐκ τοῦ στόματος τοῦ τε Πατρὸς και τοῦ Υἱοῦ ἐκπορευόμενον, ὡς περιστερᾶν. Καὶ ἄλλη δὲ παράστασις των Λατίνων εἶναι: Τὸν αὐτὸν Πατέρα δεικνύσι ὡς Υἱὸν και ὡς Πνεῦμα, και πάλιν τὸν αὐτὸν Υἱὸν δεικνύσι ὡς Πα-

τέρα καὶ Πνεῦμα καὶ αὐτὸς τὸ αὐτὸ Πνεῦμα ὡς Πατέρα καὶ Υἱὸν δείκνυσι. Συμπεραίνει λοιπὸν ὁ Ἱερός Διδάσκαλος ὅτι ἂν τις τῶν ἡμετέρων ἀπηγόρευσε μὴ γράφεσθαι τὴν Τριάδα, οὐχὶ ὡς τινες ἰσχυρίζονται ἀμαθῶς τὰς δύο ὡς ἄνω παραστάσεις ἐννοοῦσε, τὴν διὰ τριῶν Ἀγγέλων καὶ τὴν τοῦ Πατρὸς ὡς Παλαίου τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Πνεύματος ὡς Περιστερᾶς, ἀλλὰ τὰς δύο τελευταίας τῶν Λατίνων παραστάσεις. Καὶ ταῦτα γράφει καταλήγων αὐτοσχεδίως πρὸς ἐμπέδωσιν τοῦ ἀληθοῦς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἔθους, ἐὰν δέ τις ἔχει ἄλλους ὑψηλότερους λόγους περὶ τούτου ἕς τοὺς ἐκθέση καὶ εὐχαρίστως θὰ ἀκουσθῶσιν.

Ἐκ τοῦ ἐπιλόγου τῆς διατριβῆς φαίνεται ὅτι ἄλλοις τινεσὶ ἐκ τῶν ἡμετέρων ἔγραψε περὶ τῆς ἐν τῇ τέχνῃ παραστάσεως τῆς Ἁγίας Τριάδος, ὃν δὲν ἀναφέρει, τὴν γνώμην δὲ τούτου παρεξήγησάν τινες ἀμαθῶς ὅτι ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς ἀνθρωπομόρφου παραστάσεως, ἐξ οὗ ἔλαβεν ἀφορμὴν καὶ ἔγραψεν πρὸς ὑποστήριξιν ἀμοιούτων τῶν τύπων, ἀγνοῶν τὰς ἀντιρροήσεις τῆς ἐπισήμου Ἐκκλησίας. Σὺν τῷ χρόνῳ ὅμως ἐλησιμονήθη ἢ διὰ τριῶν Ἀγγέλων παραστάσεις καὶ αἱ ἀντιρροήσεις τῆς Ἐκκλησίας, καὶ σήμερον ἀπανταχοῦ καὶ ἐν τῇ Ἀνατολικῇ καὶ ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ καθιερώθη ἵνα ἡ Ἁγία Τριάς ἱστορεῖται ἀνθρωπομόρφως, ἕκ τοῦ Πατρὸς ὡς Παλαίου, ἕκ τοῦ Υἱοῦ ὡς ἐπὶ γῆς ὄφθη καὶ ἕκ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ὡς περιστερᾶς.

† Ο ΘΕΣΣΑΛΙΩΤΙΔΟΣ ΙΕΖΕΚΙΗΛ

Περὶ τοῦ Παλαίου τῶν ἡμερῶν.]

Εἰς χορὴν τοῦτον ὡς Πατέρα σὺν τῷ Υἱῷ ζωγραφεῖν καὶ τῷ Πνεύματι.

«Ἐθεώρουν, ὁ Προφήτης ἔφη Δανιήλ, καὶ ἰδοὺ μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ, ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἐρχόμενος, καὶ ἕως τοῦ Παλαίου τῶν ἡμερῶν ἐφθάσεν».

(Ἐσφ. Ζ' 13)

Ἐνταῦθα δὴ φαίνεται, λέγων ὁ Προφήτης πρόσωπα, υἱὸν ἀνθρώπου, καὶ Παλαίον ἡμερῶν ὥστε δύο καὶ ἡμᾶς ἐννοεῖν ὑποστάσεις διάζεται, τοῦ τε υἱοῦ, λέγω, καὶ τοῦ Πατρὸς. Ἐπεὶ δὲ ὅσα ἔχει ὁ Πατήρ, καὶ ὁ υἱὸς ἔχει, πλὴν τῆς ἀγεννησίας καὶ τῆς ἐκπορεύσεως, ὅθλον ὅτι καὶ Παλαίος τῶν ἡμερῶν, οὐχ ὁ Πατήρ λέγεται μόνον κατὰ τὸν Προφήτην, ἀλλὰ καὶ ὁ υἱός. «Ἡμερῶν γὰρ Παλαίος λέγεται καὶ ὁ Θεός, ὁ Ἱερομύστης φησὶ Διονύσιος, (ἐν τῷ περὶ Θεῶν ὀνομάτων, κεφαλ. ι), διὰ τὸ πάντων αὐτὸν εἶναι καὶ αἰῶνα καὶ χρόνον, καὶ πρὸ ἡμερῶν καὶ πρὸ αἰῶνος καὶ χρόνου. Ἀἰδίως γὰρ Γέρων, καὶ ὁ Κλήμης πού φησιν Ἀλεξανδρεὺς, (Βιβλ. Γ', κεφ. Γ', 26 καὶ ἐξῆς), ὁ τῶν ὄντων πρεσβύτερος δι' ὃ καὶ Παλαίον αὐτὸν ἡμερῶν κέκληκεν ἡ Προφητεία. Τούτοις καὶ ὁ Χρυσὸς συνάδων τῆς Ἐκκλησίας Ῥήτωρ φησὶν, (τόμος Ε' λόγος ριθ' εἰς τὸν τυφλὸν καὶ Ζακχαῖον 737.35), ὡς Παλαίος ἡμερῶν οὐ χρόνον πεπαλαιωμένος, ἀλλὰ τῆ ἀρχαιότητι τιμιμῆμένος». Ταύτην τοὺ καὶ ὁ Κορβίσιος εἰς τὴν ἀνωθεν τοῦ Προφήτου περικοπήν λέγει, παλαίος γὰρ λέγεται ὁ αἰδίος.

Ἀλλὰ πάντα ταῦτα καὶ ἴσα τούτοις ὁμοία, περὶ τοῦ Παλαίου τῶν ἡμερῶν λέγουσιν οἱ Πατέρες, οὐκ ἰδιά εἰσι τοῦ Πατρὸς, ἀλλὰ κοινὰ Πατρί καὶ υἱῷ καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι. Ὁ γὰρ υἱὸς ἀνθρώπου λεγόμενος, διὰ τὴν ἐπ' ἐσχάτων τῶν χρόνων ἐκ τῆς ἀειπαρθένου ἐνανθρώπησιν, αὐτὸς καὶ πρὸ Ἐωσφόρου, καὶ πρὸ πάντων τῶν ὄντων ἐστὶ γεννώμενος. Ἄλλ' οὖν ὡς περ Θεὸς λέγεται ὁ Πατήρ, Θεὸς ὁ υἱός, Θεὸς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, καὶ Κύριος ὁ Πατήρ, Κύριος ὁ υἱός, Κύριος τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, καὶ Πνεῦμα ὁ Πατήρ, Πνεῦμα ὁ υἱός καὶ Πνεῦμα τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, κατὰ τὰς Γραφὰς καὶ τοὺς Πατέρας. Ἡ μὲν τοῦ Θεοῦ φωνὴ παρ' αὐτῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς τὴν ὑπόστασιν τοῦ Πατρὸς ἢ δὲ Κύριος εἰς τὴν τοῦ υἱοῦ ἢ δε τοῦ Πνεύματος εἰς αὐτὴν τὴν τοῦ Πνεύματος ὑπόστασιν ἐκλαμβάνεται. Οὕτως, οἶμαι, καὶ ἡ τοῦ Παλαίου ἡμερῶν προφητικὴ προσηγορία, ἐπὶ πλέον μὲν εἰς τὴν τοῦ Πατρὸς, ἐπ' ἔλαττον δὲ καὶ εἰς τὴν τοῦ υἱοῦ ὑπόστασιν ἐκλαμβάνεσθαι. Ἔστι δὲ τοῦτο ἰδεῖν τὸ ἐπ' ἔλαττον καὶ ἐν ἄλλοις, μάλιστα δὲ ἐν τῇ Κυριακῇ τῆς ἀπόκρεω, καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ τοῦ Φεβρουαρίου, κατὰ τὴν τοῦ ἑσπερινοῦ καὶ τοῦ ὄρθρου ἀκολουθίαν. Περὶ τοῦ υἱοῦ γὰρ τότε ὁ Παλαίος ἐννοεῖται τῶν ἡμερῶν. Ἔστι γε μὴν καὶ τὸ ἐπὶ πλέον, κατὰ τὴν ἱερηνήνην τῆς Γραφῆς μαρτυρίαν, ἰδεῖν προφανῶς ἐν πάσαις ταῖς Ἱεροαγίαις τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαις καὶ κυρίως τοῖς ἐπὶ τῷ ὀνόματι τιμωμένοις ἀνωθεν ναοῖς τῆς Παναγίας καὶ Ζωαρχικῆς Τριάδος. Οὐ γὰρ μόνον τὴν συγκαταδατικῶς τῷ Πατριάρχῃ Ἀδραμ ἐφθεῖσαν αὐτῆς εἰκόνα ἐν εἵδει τριῶν ἀνθρωπομόρφων ἀγγέλων τούτοις ἐνορῶμεν ἱστορουμένην, ἀλλὰ καὶ τὸν Παλαίον ἡμερῶν, ὡς ὄφθη τῷ Δανιήλ, εἰς τύπον Πατρὸς, καὶ τὸν μονογενῆ υἱὸν τοῦ Πατρὸς, ὡς ἐπὶ γῆς ὄφθη καὶ τοῖς ἀνθρώποις συναναστράφη, καὶ τὸ ἐπ' αὐτὸν κατελθὼν Πνεῦμα ἐν εἵδει περιστερᾶς ἐν τῷ Ἰορδάνῃ, ὀρῶμεν ὁμοῦ ἐν μιᾷ σανίδι ἀναστορευμένους τε καὶ ἀναστηλουμένους ἐν αὐτοῖς τοῖς Ναοῖς, καὶ πανταχοῦ ἐκπαλαί τῶν Ἁγίων τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησιῶν. Οὐ γὰρ ὡς τισὶν ὑπείληπται, ὁ τῆς Τριάδος οὕτως εἰκονογραφούμενος τύπος ταῖς πράξεις ἀπηγόρευται τῆς Οἰκουμένης Ἐδδόμης Συνόδου, οὔτε μὴν περὶ αὐτοῦ που, ἐν δλαῖς αὐτῆς ταῖς ἐκτῶν πράξεσιν λόγος γίνεται.

Πρὸ γε μὴν τῶν πράξεων αὐτῆς, ὁ Πάπας γράφων Γρηγόριος πρὸς τὸν Λέοντα Ἰσαυρον (Ζ' Σύνοδος 377), τάδε ἐπερωτῶν ἀποφαίνεται. «Διατί τὸν Πατέρα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ οὐχ ἱστοροῦμεν καὶ ζωγραφοῦμεν; Ἐπειδὴ οὐκ οἶδαμεν τί ἐστίν, καὶ Θεοῦ φύσιν ἀδύνατον ἱστορῆσαι καὶ ζωγραφῆσαι καὶ εἰ θεασάμεθα καὶ ἐγνωρίσαμεν, καθὼς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, κάκεινον ἂν εἴχομεν ἱστορῆσαι καὶ ζωγραφῆσαι».

Ἀλλὰ ταῦτα ὅθλον ὅτι περὶ τῆς Θεοῦ φύσεως φησιν ὁ Πατήρ, ἦν οὐ ζωγράφω κάλαμος, ἀλλ' οὐδὲ νόθε ζωγραφῆσαι δύναται κατ' αὐτὴν, ὡς περ τὸν Πατέρα οὕτω καὶ τὸν υἱὸν καὶ τὸ Πνεῦμα γραφῆ παραδοῦναι ἀδύνατον. Καὶ γὰρ τὸν υἱὸν οὐ κατ' ὁ Θεόν, ἀλλὰ καθ' ὁ φύσιν ἀνθρώπου προσελάβετο ἱστοροῦμεν. Ταύτην δὲ οὐδ' ὁ Πατήρ, οὔτε τὸ Πνεῦμα προσεῖληψε, δι' ὁ οὐδ' ἱστοροῦμεν ταῦτα, καθὼς τὸν υἱόν.

ὡς φησὶν ὁ διαληφθεὶς Γρηγόριος, ὅτι οὐδ' ἔθεασάμεθα καὶ ἐγνωρίσαμεν τὸν Πατέρα, καθὼς τὸν υἱόν. Ἰστοροῦμεν μὲν τοὶ ταῦτα κατὰ τὴν συμβολικὴν Ἱερογραφίαν, περὶ ἧς οὐκ ἦν μὲν λόγος τῷ Πάπᾳ Γρηγορίῳ, ἐπιστέλλοντι Δέοντι τῷ Ἰσαύρῳ. Ὁ τι δέ γε καὶ ταύτης μνείαν ποιεῖται ἡ Ἐβδόμη καὶ Ὁκτωμηνική Σύνοδος, πρόδηλον ἐκ τῆς τετάρτης αὐτῆς πράξεως (461 ε)· φησὶν γὰρ ἐν αὐτῇ Ταράσιος ὁ Ἁγιώτατος καὶ Οἰκουμενικός Πατριάρχης. «Σιωπήσωμεν, Ἱεροὶ ἄνδρες, ὅτι ἡ παλαιὰ θεῖα Σύμβουλα χερουδίμ δόξης κατασκιάζοντα τὸ Ἰλαστήριον, καὶ ἐκ ταύτης παρέλαβεν ἡ νέα. Ἡ ἅγια Σύνοδος εἶπεν· Ναὶ Δέσποτα ἀλήθεια. Καὶ μετ' ὀλίγα ὁ Ἁγιώτατος Πατριάρχης εἶπεν (462. β). Πάντες οἱ Ἅγιοι οἱ ἀζωθέντες ἴδεν ἀγγέλους, ἀνθρωπομόρφους αὐτοὺς ἐθεάσαντο, καθὼς διαφόρως ἐν τῇ Γραφῇ ἀνέγνωμεν..... Κάντευθεν ὁ θεράπων Μωσῆς, ὁποῖους τύπους ἐθεάσατο, τοιοῦτους καὶ πεποίηκεν, μετ' ὧν καὶ τὰ χερουδίμ... Ἰωάννης ὁ εὐλαβέστατος πρεσβύτερος καὶ Τοποτηρητής τῶν Ἀποστολικῶν θρόνων τῆς ἀνατολῆς εἶπεν ὑψηλότερον τούτων, ὅτι καὶ Ἰακώβ στήλην ἤγειρε τῷ Θεῷ. Ὅθεν καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν ἐπαγγελιάμενος τὰς ὑπὲρ λόγον δωρεάς· καὶ ἐτέρωθι ἀνθρωποειδῶς ἐπάλασε μετ' αὐτοῦ. Αὐτὸς δέ φησιν, εἶδον πρόσωπον πρὸς πρόσωπον, καὶ ἐσώθη μου ἡ ψυχὴ. Καὶ ἰδοὺ λέγει ὁ Ἅγιος οὐ μόνον αἰ νοσραὶ δυνάμεις ὤφθησαν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ φύσει ἀθέατος Θεὸς καὶ ἀσώματος».

(Συνεχίζεται)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἀντίθεος πρᾶξις.

Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐορτῆς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἐν Τήνῳ, ἐνῶ τὰ πλήθη τῶν προσκυνητῶν ἀνέμενον τὴν διέλευσιν τῆς Διανείας τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνης τῆς Θεοτόκου, καὶ ἐνῶ ἐν ἐκ τῶν πλοίων τοῦ Β. Ναυτικοῦ, ἡ «Ἐλλη», ἠτοιμάζετο νὰ ἀποδώσῃ τὰς τιμὰς κατὰ τὴν ἱερὰν τελετὴν, ἐγένετο ἄναρδος ὑποβρύχιος ἐπίθεσις κατὰ τοῦ πλοίου. Ἡ ἀντίθεος αὕτη πρᾶξις ἐπλήρωσεν ὀδύνης τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ὄλον τὸ εὐσεβὲς ἡμῶν Ἔθνος.

ὑπὲρ τῆς οἰκογενείας.

Ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην αἰ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ καταφθάνουσαι εἰδήσεις παρέχουσι τὸ μέτρον τῆς σημασίας, ἢ ὅποια ἤρχισεν ἀποδιδόμενη ἐν Γαλλίᾳ εἰς τὴν Οἰκογένειαν, ἢ διάλυσις καὶ περιφρόνησις τῆς ὁποίας διεπιστώθη ὅτι ὑπῆρξεν εἰς τῶν κυρίων συντελεστῶν τῆς γαλλικῆς πανωλεθρίας. Διεπιστώθη ὅτι ἑκατομμύριον γάμων ἐντὸς τριάκοντα εἰτῶν κατέληξεν ἐν Γαλλίᾳ εἰς τὸ διαζύγιον, ἑκατὸν χιλιάδες οἰκογενειῶν οἰκεία βουλήσει δὲν ἀπέκτισαν τέκνα καὶ ἑτεροὶ ἑκατοντάδες χιλιάδων γάλλων προϋτίμησαν τῆς ἐντίμου οἰκογενειακῆς ζωῆς τὴν ὑποταγὴν εἰς τὰ κηρύγματα τοῦ ἐλευθέρου ἔρωτος... Τὰ ἀποτελέσματα εἶναι ἀπίά, ἀλλὰ καὶ τὸ διδάγμα ἰσχύει οὐ μόνον διὰ τὴν Γαλλίαν, ἀλλὰ καὶ διὰ πᾶσαν χώραν, ἢ ὅποια δὲν θέλει, ἐγκαταλεί-

πουσα τὰς ἐπιταγὰς τῆς θρησκείας, νὰ αὐτοκτονήσῃ.

Χάρις τῶν ἀνηλίκων.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ δέον νὰ σημειωθῶσι περιστατικὰ τινὰ ἐλλείψεως ἐπιβλέψεως καὶ προστασίας ἐπὶ τῶν ἀνηλίκων, γενόμενα ἐν τῇ πρωτευούσῃ καὶ ἀπαιτοῦντα σύντονον τὴν προσοχὴν τῶν ἀρμοδίων. Ἄφ' ἐνὸς μὲν εἶναι τὸ γεγονός, ἀταφερόμειον εἰς ἀπέλπιδα ἐκκλησίαν μητέρων, ὅτι ἐπιτρέπεται εἰς θέους, σπουδαστὰς ἀνωτάτων σχολῶν ἢ καὶ τοῦ γυμνασίου ἔτι, νὰ λαμβάνωσι μέρος εἰς τὰ τυχηρὰ παιγνίδια τοῦ ἵπποδρομίου, κινδυνεύοντες νὰ κυριευθῶσιν ἀπὸ τὸ ὀλέθριον πάθος. Ἄφ' ἐτέρου δὲ εἶναι τὸ ὑπὸ ἐφημερίδων τιμῶν καταγγελλθέν, ὅτι ἀνήλικα παιδιά, θύματα ἀσυνειδήτων γονέων ἢ πολλὰκις κακοήθων ἐπαγγελματιῶν, ἀφίονται ἐλεύθερα ἢ νὰ ἀσκῶσι συστηματικῶς καὶ κατὰ τρόπον σκανδαλώδη τὴν ἔπαιτείαν, ἢ νὰ μετέρχωνται ἐπαγγέλματα, ὡς τὸ τοῦ πλανοδίου ἀοιδοῦ ἢ τοῦ κιθαρωδοῦ κ.τ.τ., τὰ ὅποια πᾶν ἄλλο ἢ εἶναι ἐποικοδομητικὰ διὰ τὴν ἡλικίαν των. Ἀμφότερα τὰ γεγονότα δεικνύουσιν ἀμέλειάν τινα περὶ τὴν παιδικὴν καὶ νεανικὴν ἡλικίαν, ἢ ὅποια ἐν δὲν ἐπανορθωθῆ δύναται νὰ ἔχη ὀδυνηρὰς συνεπειάς.

Ἡ ἐφημερίς «Πράβδα», ἐπίσημον ὄργανον τοῦ σοβ. κομμουν. κόμματος, εἰς ἄρθρον ὑπὸ τὸν τίτλον «διὰ μίαν συστηματικὴν ἀντιθρησκευτικὴν προπαγάνδαν», μεταξὺ ἄλλων ὁμολογεῖ τὰ ἀκόλουθα. λίαν σημαντικά: «Εἶναι πλάνη τὸ νὰ πιστεύωμεν ὅτι ἡ θρησκεία ἐξωνιώθη καὶ ὅτι ἀπηλλάγημεν ταύτης ἀπαξ διὰ παντός. Αἱ θρησκευτικαὶ προλήψεις εἶναι ἀκόμη θαβέως ἐρριζωμέναι εἰς τὸν λαόν, ἰδίως δὲ εἰς τοὺς γεωργικοὺς πληθυσμοὺς τῆς χώρας. Ἀλλὰ καὶ ἐντὸς τῶν πόλεων ἀκόμη καὶ μεταξὺ αὐτῶν τούτων τῶν εργατῶν ἀρκετοὶ εἶναι οἱ τελοῦντες ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν αὐτῶν. Πολλοὶ εἶναι ἀκόμη ἐκεῖνοι οἵτινες ἐκπληροῦσι τοὺς τύπους, ἀκολουθοῦσι τὰ ἔθιμα καὶ τελοῦσι τὰς θρησκευτικὰς ἐορτάς. Εἰς μερικοὺς ἐξ αὐτῶν ἡ ἀντιδραστικὴ θρησκευτικὴ ἰδεολογία παραμένει λίαν ἰσχυρά». Περαιτέρω ἡ ἐφημερίς χαρακτηρίζει τὰς «προλήψεις» ταύτας ὡς λίαν ἐπιβλαβεῖς, καθ' ὅσον παρακωλύουσι, δὴθεν, τὴν ὁμαλὴν ἀνάπτυξιν τῆς γεωργικῆς οἰκονομίας, ἣτις εἶναι ἡ βάσις τῆς ὅλης οἰκονομίας τῆς σοβ. Ρωσίας. «Τὸ κομμουν. κόμμα», συνεχίζει ἡ ἰβία ἐφημερίς, «ἐτόνισε πάντοτε τὴν σπουδαιότητα τοῦ ἀντιθρησκευτικοῦ ἀγῶνος. Δυστυχῶς μέγας ἀριθμὸς ἐκ τῶν μορφωτικῶν μας ὀργανώσεων δεικνύονται κατώτεραι τοῦ ἐμπιστευθέντος εἰς αὐτὰς ἔργου. Τοῦτο δὲ διότι παραγνωρίζεται καὶ ὑποτιμᾶται ὁ ἐπιζήμιος χαρακτήρ καὶ ἡ σπουδαιότης τῶν θρησκευτικῶν προλήψεων. Μέχρι τοῦδε δὲν κατενοήθη πλήρως ὅτι ἡ ἀντιθρησκευτικὴ προπαγάνδα ἀποτελεῖ μέρος τῆς μορφωτικῆς καὶ πολιτικῆς ἡμῶν δράσεως καὶ ὅτι εἶναι ὑπόθεσις ἀφορῶσα εἰς τὸ Κράτος». Ἐν τέλει ἡ ἐφημερίς συνιστᾷ, ὅπως ἡ ἐν τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις ἀντιθρησκευτικὴ διδασκαλία γίνεται συστηματικώτερα, πρὸς τοῦτο δὲ ἐπιστᾷ τὴν προσοχὴν τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Ἐπιτροπάτου ὡς καὶ τοῦ σοβ. τύπου.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἱερὰ Σύνοδος

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐχορήγησεν ἄδειαν ἀπουσίας τοῖς Σεβ. Μητροπολίταις Σάμου εἰκοσαήμερον, Κεφαλληνίας δεκαήμερον καὶ Κορινθίας καὶ Ἀχαρνῆς ἀνά πενθήμερον.

— Τὸ Ὑπουργεῖον Θρησκευμάτων ἐγγνώρισε τῇ Ἱ. Συνόδῳ ὅτι διὰ Β.Δ. ὁ Ἱεροκλήρ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἀργολίδος Ἀρχιμ. Χριστοφόρος Καλύβας μετετέθη εἰς τὴν

Ἱ. Μητρόπολιν Καστορίας καὶ ὅτι ἐγένετο δεκτὴ ἡ ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ Πρωτοσυγκέλλου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Κορινθίας παραίτησις τοῦ Ἀρχιμ. Ἀγαθονίκου Παπασταματίου καὶ ὅτι ἰδρυθῆν ἐν τῷ Συννοικισμῷ Ἡλιουπόλεως Ἀθηνῶν νέα ἐνορία, ἔχουσα ὡς ἐνοριακὸν ναὸν τὸν τῆς Ἁγίας Μαρίας.

Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, διεκπεραιωθείς προχθὲς εἰς Ναυστάθμον, ἐπεσκέφθη τοὺς τραυματίας τῆς «Ἑλλης» καὶ ἀπέτεινεν εἰς αὐτοὺς παρηγορὰ λόγια καὶ εὐχάς. Ἀπένευμε δὲ εἰς ἕνα ἕκαστον τῶν τραυματιῶν ἀνὰ ἓν ἱερὸν Εὐαγγέλιον καὶ εἰκόνα τῆς Παναγίας Γλυκοφιλοῦσης καὶ σοκολάτας. Ὁμοίως ἐπεσκέφθη καὶ τοὺς θαλάμους τῶν λοιπῶν ἀσθενῶν τοῦ Ναυστάθμου καὶ ἀπένευμε εἰς ἕνα ἕκαστον αὐτῶν πλὴν τῶν εὐχῶν ἀνὰ ἓν ἱερὸν Εὐαγγέλιον καὶ σοκολάτας. Ἀκολούθως, ἐπανελθὼν εἰς Πειραιᾶ, ἐπεσκέφθη τοὺς ἐν τῷ Ναυτικῷ Νοσοκομείῳ νοσηλευομένους τραυματίας τῆς «Ἑλλης», εἰς τοὺς ὁποίους, ὡς καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς ἀσθενεῖς, ἀπένευμε ἐν εὐλογίαις τὰ ὡς ἄνω δῶρα.

— Τῇ ἑορτῇ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐχοροστάτησε κατὰ τὸν Μέγαν Ἑσπερινὸν ἐν τῷ ἐν Ἀμαρουσίῳ φερωνύμῳ Ἱ. Ναῶ, τῇ δ' ἐπομένῃ ἐτέλεσε τὴν θείαν Λειτουργίαν ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ἱ. Ναῶ τῶν Ἀθηνῶν.

— Ἐν τῇ Στρατιωτικῇ Σχολῇ τῶν Εὐελπίδων, ἐπὶ παρουσίᾳ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου, τοῦ Ἐξοχωτάτου κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν λοιπῶν Ἀρχῶν, ἐγένετο, προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου, ἡ δοκιμασία τῶν ἐκ τῆς Σχολῆς ἐξελεθῶντων νέων Ἀξιωματικῶν.

— Προνοίᾳ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου, ἡ τελευταία πρὸς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον Παράκλησις τῆς 13ης Αὐγούστου, χάριν τῶν ἀσθενῶν καὶ τῶν ἐν θαλάσσαις καὶ ξέναις χώραις ἀδελφῶν, μετεδόθη ραδιοφωνικῶς ἐκ τοῦ Καθεδρικοῦ Ἱ. Ναοῦ τῶν Ἀθηνῶν, ἐνθα παρῆν χοροστατῶν ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος.

— Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος μεταβὰς εἰς τὸ Ὀρφανοτροφεῖον Βουλιαγμένης πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν ἀνεγκλινομένων νέων κτισμάτων, ἐπεσκέφθη καὶ τοὺς πλησίον κατασκηνούντας τροφίμους τῆς Σιβιτανίδειου Σχολῆς.

— Ἐν γήρῳ εἰρηνικῶ καὶ τιμῷ ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον ὁ εὐλαβέστατος Πρεσβύτερος Θεόδωρος Σταματόπουλος, ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν πιστῶς καὶ θεαρέστως διακονήσας τῷ Κυρίῳ. Ἐπικήδειον λόγον ἐγκωμιαστικὸν εἶπεν κατὰ τὴν κηδεῖαν αὐτοῦ ὁ ἐλλογιμώτατος Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Παναγιώτης Τρεμπέλλας.

— Τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον ἐξεπροσώπησεν ἐν τῇ κηδεῖᾳ τοῦ Κ. Φιλάνδρου, Δημάρχου Ἀγ. Γεωργίου Κεραιτσίου, ὁ Θεοφίλ. Ἐπίσκοπος Βρεσθῆνης.

Ἱ. Μητρόπολις Μαντινείας

Κατὰ τὴν ἐορτὴν τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς, καθ' ἣν ἐορτάζει τὸ ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Ἐπάνω Χρέπας παρεκλήσιον, μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου τελεσθεῖσαν θ. λειτουργίαν, ἐγένετο λίαν ἐπιτυχὴς γυμναστικὴ καὶ σχολικὴ ἐπίδειξις τῶν ἐν αὐτῇ περιθάλπομένων καὶ ὑπὸ τῶν μοναζουσῶν ἐκπαιδευομένων ὁρφανῶν ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ τῶν πολυπληθῶν προσκυνητῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ

Κατὰ τηλεγραφικὰς πληροφορίες ἐκ Δαμασκού πρὸς τὴν «Μοκάττα», δημοσιευθεῖσας ἐν τῷ «Πανταίῳ», ἐπελήφθη ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀντιοχείας τῆς ἐκτελέσεως τῶν κατὰ τὴν τελευταίαν Σύνοδον τῶν Ἀρχιερέων εἰλημμένων ἀποφάσεων, διὰ τῶν ὁποίων ἐπεξητήθη ἡ ἀποκατάστασις τῆς ἑσωτερικῆς γαλήνης ἐν τοῖς κόλποις τῆς χειμαζομένης Ἐκκλησίας. Πλὴν τῆς κατόπιν συνδιαλλαγῆς μετὰ τοῦ Πατριάρχου ἀποκαταστάσεως τοῦ ἀπὸ Ἑμέσης Μητροπολίτου Ἐπιφανείου, διετάχθη ἡ ἐκτέλεσις τῆς ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου ἀνασταλείσης ἀποφάσεως πρὸς διευθέτησιν τῶν ἐν τῇ Β. Ἀμερικῇ Ἐκκλησιαστικῶν τοῦ Θρόνου Ἀντιοχείας ζητημάτων καὶ εἰρήνευσιν τῶν ἐκεῖ διαμαχομένων ἐξ Ἀντιοχικῆς καταγωγῆς μερίδων. Ἡ ἀπόφασις ἐκείνη ἀπέβλεπεν εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ Ἀρχιερέως

Σαμουήλ. Ἐγράφησαν δ' ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου νῦν τὰ δεόντα πρὸς τοὺς ἐκεῖ πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως.

Ἄλλη ἀπόφασις γενικωτέρου ἐπίσης ἐνδιαφέροντος ὑπῆρξεν, ὅτι ἡ Ἐκκλησία Ἀντιοχείας ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸ ἐξῆς συναριθμεῖται μετὰ τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. αἱ ὁποῖαι ἀπεδέχθησαν καὶ ἔθηκαν εἰς ἐφαρμογὴν τὸ νέον ἡμερολόγιον πλὴν τοῦ Πασχαλίου. Τὸ Ὀρθόδοξον κοινὸν ἐν Συρίᾳ καὶ Λιβάνῳ λίαν εὐαρέστως διετέθη πρὸς τὰς εἰλημμένας ἀποφάσεις, διότι ἐν αὐταῖς χαίρειται τὴν ἀπὸ καιροῦ ἐπιποθουμένην γαλήνην τῆς Ἐκκλησίας.

ΚΟΠΤΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἐν τῇ Μονῇ Ἐλ-Μαχάρρεκ ἀνεφῆθ' ἡ διαφορά μετὰ τῶν Ἱγουμενῶν καὶ μερίδος τῶν Μοναχῶν. Αἱ πρὸς συμβιβασμὸν ἀπόπειραι τοῦ Κοπτικῶ Πατριαρχείου εἶχον παραμεινεῖ ἀκαρποί. Ἡ στάσις τῶν Μοναχῶν ἀπέληξε νὰ χαρακτηρισθῇ ἀπειθεία, ὡς τοιαύτη δ' ἐκρίθη ἄξια τῆς ποινῆς τοῦ ἀφορισμοῦ. Οἱ ἀφορισθέντες, ὡς ἀδικούμενοι, ἀνεφέρθησαν εἰς τὴν Αἰγυπτιακὴν Κυβέρνησιν. Τῇ ἐπεμβάσει τοῦ Διοικητοῦ Καίρου καὶ ἐτέρου ἀντιπροσώπου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν ἐπετεύχθη ὑπὲρ αὐτῶν ἡ Πατριαρχικὴ ἀμνηστία. Οὐχ ἦττον ἡ τοιαύτη τροπὴ ἀπήρθεσεν εἰς τινα μέλη τῆς Ἱεραρχίας καὶ τὸ ζήτημα ἐφαίνετο φερόμενον πρὸς περικλοκῆν. Προκλήθη καὶ ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ νέα Κυβερνητικὴ ἐπέμβασις, ὅπως δοθῇ ὀριστικὴ λύσις εἰς τὸ ἑσωτερικὸν τοῦτο τῆς Κοπτικῆς Ἐκκλησίας ζήτημα.

Ἐν τῷ μετὰ τὸ ὅμως τοῦ ζητήματος ἐπελήφθη ἡ Σύνοδος τῆς Κοπτικῆς Ἐκκλησίας, ἀποτελουμένη ἀπὸ τὸν Πατριάρχον, ὡς Πρόεδρον, τοὺς Μητροπολίτας καὶ τοὺς ἡγουμένους τῶν Μονῶν ὡς μέλη. Ἡ περὶ τῶν 23 ἐπὶ ἀπειθείᾳ κατηγορηθέντων μοναχῶν ἀποφασίς, ἀνακοινωθείσα ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Συνόδου, ἔχει ὡς ἐξῆς: 1.—Ἐγκρίνεται ἡ χορηγηθεῖσα Πατριαρχικὴ ἀμνηστία καὶ ἡ ἄρσις τῆς καθαιρέσεως. 2.—Οἱ ἐν λόγῳ μοναχοὶ κατανέμονται εἰς τὰς ἐπὶ τὰ Κοπτικὰ Μονὰς, καὶ 3.—Στερεῖται τῆς πατριαρχικῆς ἀμνηστίας πᾶς ἐξ αὐτῶν μὴ συμμορφούμενος πρὸς τὴν Συνοδικὴν ταύτην ἀπόφασιν. Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν ἐξέδωκεν ὡσαύτως ἀνακοινωθῆν σχετικὸν μὲ τὴν ὀριστικὴν ταύτην διευθέτησιν τοῦ ζητήματος. Εἰς τὸ ἀνακοινωθῆν αὐτὸ ἀναφέρεται τὸ ἱστορικὸν τοῦ ζητήματος καὶ ἡ ἐπέμβασις τῆς Κυβερνήσεως, τῆς ὁποίας ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ἡ ὡς ἄνω συνοδικὴ ἀπόφασις. Τὸ Κυβερνητικὸν ἀνακοινωθῆν παρέχει τὴν λεπτομέρειαν, ὅτι ἡ ἀνὰ τὰς Κοπτικὰς Μονὰς κατανομὴ τῶν 23 μοναχῶν εἶνε προσωρινὸν πενταρχικὸν μέτρον, μέλλον νὰ ἰσχύσῃ μέχρι πρώτης Σεπτεμβρίου, ὁπότε θ' ἀποκατασταθῶσι πάντες εἰς τὴν μετανοιάν των, ἦτοι εἰς τὴν Μονῇ Ἐλ Μαχάρρεκ.

ΔΩΡΕΑΙ

Ἀνόνημος κυρία προσέφερεν διὰ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου ὑπὲρ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὀρφανοτροφείου Βουλιαγμένης δραχμὰς δέκα χιλιάδας.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ἰωάννου Θ. Παναγοπούλου, Διδάκτορος καὶ δικηγόρου, *Περὶ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ τῶν ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας*, Ἀθήναι 1940 σελ. 112.

Ὁ Δικηγόρος κ. Ἰω. Παναγόπουλος, ἀσχολούμενος περὶ τὸ Κανονικὸν Δίκαιον τῆς Ἐκκλησίας, νέαν εἰς κομψὸν τεύχος ἐδημοσίευσεν μελέτην μὲ θέμα τὰς 7 Οἰκουμενικὰς Συνόδους καὶ τὰς κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν σχέσεις Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας. Μετὰ τὴν ἀφιέρωσιν τῷ σοφῷ τέως καθηγητῇ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ κ. Κων. Μ. Πάλλη καὶ τὸν βραχὺν πρόλογον, εἰς τὸ πρῶτον μέρος τῆς μελέτης ἐξετάζει συντόμως τὰς Τοπικὰς ἐπαρχιακὰς καὶ Πατριαρχικὰς Συνόδους ἀπὸ τῆς πρώτης Ἀποστολικῆς Συνόδου ἀρχόμενος, καταλήγων εἰς τὴν Α' Οἰκουμενικὴν Σύνοδον. Ὁ συγγραφεὺς ἐξετάζει τὸν τρόπον τῆς συγκλήσεως τῶν Συνόδων τούτων, ὑπὸ τῶν ἄτοκρატῶρων προσκαλουμένων, οἵτινες καὶ τὰ πρακτικὰ ἐνέκρινον. Ἴνα εἶναι δὲ ἡ Σύνοδος Οἰκουμενικὴ δεῖν εἶναι ἀπαραίτητον νὰ συμμετάσχῃ πάντες τῆς Οἰκουμένης οἱ Ἐπίσκοποι, ἀρκεῖ, ἔστω καὶ ἄλλων μετεχόντων εἰς αὐτήν, ὡς εἰς

τὴν Β' Οἰκουμενικὴν εἰς ἣν μόνον 150 μετέσχον, νὰ ἀσχοληθῆ εἰς οὐσιώδη τῆς πίστεως ζητήματα. αἱ δὲ ἀποφάσεις αὐτῆς νὰ γίνωσι γενικῶς ἀποδεκταὶ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, ὡς καὶ ὑπὸ τῆς Πολιτείας, ἥτις ἄπαξ κυρώσασα αὐτάς δὲν δύναται νὰ μεταβάλῃ.

Ὁ συγγραφεὺς διὰ μακρῶν ἐξετάζει τὸ ἱστορικὸν καὶ τὰς ἀφορμὰς καὶ τὰς ἀποφάσεις τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἐκ τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἀρείου συγκληθείσης ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου καὶ ἐκ τῆς διαφορᾶς τοῦ χρόνου τῆς ἐορτῆς τοῦ Πάσχα. Ἡ ἴδια Σύνοδος ἐξήτασε καὶ τὸ ζήτημα τοῦ Λυκοπόλεως Μελετίου, ἡ ἀπόφασις τῆς ὁποίας ἔχει καὶ σήμερον παρουσιάσει ζητήματα εἰς τὸ Ποινικολόγιον τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Εἶναι γνωστὸν ὅτι περὶ τὸ 310 ὁ Μελέτιος ἢ Μελέτιος ἐχειροτόνησε παρ' ἐνορίαν Ἐπισκόπου εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Πέτρου καὶ καθηρέθη. Μετανοήσας κατόπιν ἐζήτησε τὸ ἔλεος τῆς Ἐκκλησίας, ἡ δὲ ἐν Νικαίᾳ Σύνοδος ἀπέδωκεν αὐτῷ μόνον τὸν τίτλον τοῦ Ἐπισκόπου «φιλὸν δὲ ὄνομα τῆς τιμῆς κεκτῆσθαι», κατὰ τὸν ἱστορικὸν Σακράτην, διὰ δὲ τοῦς ὑπ' αὐτοῦ χειροτονηθέντας Ἐπισκόπους ὥρισεν ἵνα ἀναγνωρισθῶσι διὰ χειροθεσίας, ὄρισμοῦ ἀγνώστου μέχρι σήμερον δι' Ἀρχιερεῖς, «τοὺς δὲ ὑπ' αὐτοῦ κατασταθέντας μυστικῶς τῶν χειροτονιῶν βεβαιωθέντας κοινωνήσαι». Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἀπαγορεύεται ἡ ἀναχειροτονία καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς καθαιρεθέντας ἢ καὶ ἀναθεματισθέντας Ἐπισκόπους, οἵτινες ἐπανέρχονται εἰς τὴν Ἱερουσὺνην, ἂν μὴ τὰ αἰτία τῆς καθαιρέσεως εἶναι κωλυτικὰ αὐτῆς. Ἐν παράδειγμα ἀναφέρεται εἰς τοὺς κάτω χρόνους τρόπον τινὰ χειροθεσίας ἐπὶ Ἀρχιερέως, τοῦ Πατριάρχου τῆς Ρωσσίας Ἰωὴ ὑπὸ τοῦ εἰς Ρωσίαν μεταθέντος Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἱερεμίου τοῦ Β'. Εἰς τὸ παράδειγμα τοῦτο τοῦ Μελετίου, ἐπανελθόντος εἰς τὴν Ἀρχιερωσύνην ἐπὶ φιλῶν τίτλῳ, στηρίζουσι σήμερον τὴν ποινὴν τῆς ἐκπτώσεως Ἀρχιερέως ἐκ τῆς Ἐπαρχίας ἄνευ ἄλλης ποινῆς ἄργίας, ἥτις ἐκπτώσις οὐδαμῶς εἰς τοὺς Ἱερούς κανόνας ἀναφέρεται. Περὶ τοῦτου ἴδε ἐν τῷ περιοδικῷ «Θεολογία» διατριβὰς τοῦ ἀοιδίμου Μητροπολίτου Μεσογείας Μελετίου κατὰ τῆς τοιαύτης ποινῆς καὶ τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ κ. Α. Ἀλιθιζιάτου ὑπὲρ τῆς ποινῆς. Ὁ κ. Ἀλιθιζιάτος, ὑποστηρίζων τὴν ἀποφιν ὑπὲρ τῆς ποινῆς, παραπέμπει εἰς τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Δικαίον τοῦ Ἐπισκόπου Ζάρας Νικοδήμου Μίλας, ἀλλ' αἱ παραπομπὰὶ τοῦτου εἶναι ἐντελῶς ἐσφαλμέναι. Περὶ ἐσφαλμένων παραπομπῶν τοῦ Μίλας γράφει ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ» εἰς τὴν ἐξαιρετικὴν μελέτην του καὶ ὁ Διευθυντὴς αὐτῆς, Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἱερώνυμος Κοτοῦνης, Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, περὶ ἀμοιβῆς τῶν κληρικῶν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἐκκλησίᾳ (ἀριθ. 11 ὑποσ). Τοιαύτας ἐσφαλμένας παραπομπὰς ἄλλοτε ἀπεκάλυφα πολλάς. (Ἴδε τὴν ἐμὴν μελέτην «Βλεγγὸς τῆς συγγραφῆς καὶ μεταφράσεως τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου Milach Ἀθήναι 1907). Καὶ κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην ἡ καταγινωσκομένη ὑπὸ τῶν σημερινῶν Συνδικῶν δικαστηρίων ποινὴ τῆς ἐκπτώσεως δὲν δύναται νὰ στηριχθῆ εἰς τὸ παράδειγμα τοῦ Μελετίου. Ἡ ἐν Νικαίᾳ Σύνοδος «ἐπὶ τὸ φιλανθρωπότερον ἔδοξε Μελέτιον μὲν μένειν ἐν τῇ αὐτοῦ πόλει καὶ μηδεμίαν ἔχειν ἐξουσίαν μήτε χειροθετεῖν μήτε προχειρίζεσθαι, φιλὸν δὲ ὄνομα αὐτῆς τιμῆς κεκτῆσθαι». Ἐνθ' σήμερον οἱ δικαζόμενοι εἰς ἐκπτώσιν τοῦ θρόνου Ἀρχιερεῖς δὲν ἔχουσι φιλὸν ὄνομα Ἐπισκόπου, ἀλλὰ πλήρη τὴν Ἀρχιερωσύνην, ἀνεργήτων ὁμῶς, καθισταμένην ἐνεργὸν ἀδεία τοῦ κατὰ τόπον Ἐπισκόπου.

Εἰς τὸ παράδειγμα τοῦ Μελετίου ὀρθῶς ἐστηρίχθη πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἢ ὑπὸ τὸν Μητροπολίτην Ἀθηναίων Θεόκλητον Σύνοδος, δώσασα τὸν φιλὸν τίτλον Ἐπισκόπου ἄνευ ἄλλου δικαιοῦματος εἰς τὸν καθηρημένον Ἐπίσκοπον Λαρίσης Ἀμβρόσιον. Ὁ συγγραφεὺς ὑποστηρίζει τὴν γνώμην, ὅτι δὲν συνετάχθησαν πρακτικὰ τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἀποκροῦσαν τὴν γνώμην ὅτι ταῦτα ἐπεκύρωσεν ὁ Πάπας.

Ἡ Β' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος συνεκλήθη τῷ 381 ἔτος ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος Θεοδοσίου κατὰ τοῦ Μακεδονίου καὶ Ἀπολλινάριου, ὅστις Μακεδόνιος ἐδίδασκε κτίσμα τὸ «Ἅγιον Πνεῦμα, ὃ δὲ Ἀπολλινάριος ἐδίδασκε τὸ τρισύνθετον τοῦ ἀνθρώπου ἐκ σώματος ψυχῆς καὶ πνεύματος. Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὴν θεωρίαν τοῦ τρισυνθέτου ἀνθρώπου ἐδίδασκε κατὰ τοὺς κάτω χρόνους ὁ φιλόσοφος Ἀπόστολος Μακρά-

κης, οὐχὶ ὁμῶς μετὰ τὴν αἰρετικὴν ἀποφιν τοῦ Ἀπολλινάριου ὡς ἀπέδειξεν ὁ ἀοιδίμος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηναίων Χρυσόστομος (Ἴδε Χρυσόστομος Ἀθηναίων, Ἀπίστολος Μακράκης καὶ ἡμέτερον Πρόλογον, Ἀθήναι 1939). Ἡ ἴδια Σύνοδος ἐξέλιωσε τὸν Ἐπισκοπικὸν θρόνον Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης μετὰ τὴν πάλαιαν Ρώμην, τὰς δὲ ἀποφάσεις αὐτῆς ἐκύρωσεν ὁ Αὐτοκράτωρ Θεοδοσίος.

Ὁ συγγραφεὺς ἐκθέτει τὰ τῆς Γ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, συγκληθείσης ὑπὸ Θεοδοσίου τοῦ Μικροῦ τὸ 430 ἔτος, ἐξ αἰτίας τῆς ὀνομασίας τῆς Θεοτόκου εἰς Χριστοτόκον ὑπὸ τοῦ Νεστορίου, καὶ τὴν μὴ ἀναγνώρισιν τῆς Συνόδου ὑπὸ Ἰωάννου Πατριάρχου Ἀντιοχείας, ἐτέραν συγκαλέσαντος Σύνοδον ὑπαχωρήσαντος ὁμῶς καὶ ἐνωθέντος κατόπιν. Ἡ Σύνοδος αὕτη καθάρει καὶ τὸ Αὐτοκέφαλον τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου.

Ἐξετάζεται κατόπιν ἡ Δ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, συνελθούσα ἐξ αἰτίας τῆς αἰρετικῆς διδασκαλίας τοῦ Εὐτυχοῦς καὶ Διοσκόρου ὑπὸ τῆς Πουλχερίας, διαδεχθείσης τὸν ἀδελφὸν τῆς Θεοδοσίας τὸν Β' τὸ 430 ἔτος.

Ὁμοίως ἐξιστορεῖται ἡ Ε' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, συγκληθείσα τὸ 553 ἔτος ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ. Ἡ Σύνοδος Θεόδωρον τὸν Μοφουεστίας ὡς καὶ τὰ συγγράμματα Θεοδώρου τοῦ Κύρου κατέδρασαν ἀναθεματιζόμενα καὶ κατακρίνομενα πρὸς τοὺς ἄλλοις καὶ Θεόδωρον τὸν λεγόμενον Ἐπίσκοπον Μοφουεστίας καὶ τὰ ἀσεβῶς συγγραφέντα παρὰ Θεοδώρου.

Ἡ ΣΤ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος συνεκλήθη ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου τοῦ Πωγωνάτου τὸ 680 ἔτος ἐν τῷ Τρούλλῳ τῷ παλατίῳ καὶ κατέδρασαν τὸν μονοθελητισμὸν, καὶ οὕτως ἐτέθη τέρμα εἰς τὰς Χριστολογικὰς συζητήσεις. Ἡ Πενθέκτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος συνεκλήθη πάλιν ἐν Τρούλλῳ πρὸς συμπλήρωσιν τῆς Ε' καὶ ΣΤ' Συνόδου, αἰτίνες δὲν ἐξέδωκαν κανόνας, ἐκδῶσασα 102 κανόνας. συγκληθείσα ὑπὸ Ἰουστινίου τοῦ Β'. Ἡ Αὐτικὴ Ἐκκλησία δὲν ἀναγνώρισεν ὀρισμένους κανόνας, ὡς τὸν ΙΓ', ὁμιλοῦντα περὶ τοῦ γάμου τῶν ἱερέων, «ὥστε εἰ τις ἄξιός ἐφθερίη πρὸς χειροτονίαν ὑποδιακόνου ἢ πρεσβυτέρου μηδ' αὐτῶς κωλύεσθαι γαμετῆ νομίμῳ συνοικίῳ».

Τέλος ἐξετάζεται ἡ Ζ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος καὶ τὸ συντάραξαν τὴν Ἐκκλησίαν ζήτημα τῆς εἰκονομαχίας. Ὁ συγγραφεὺς ἐπιεικῶς τὸν Αὐτοκράτορα Λέοντα Ἰσαυρον, ὅστις σκοπὸν ἀγαθὸν ἔχων τὴν ἠθικὴν τοῦ κράτους μεταρρυθμίειν ὠθήθη καὶ ὑπὸ τῆς γνώμης Ἀρχιερέων, συμφωνούντων κατὰ τὸν Εἰκόνην. Ὁ Λέων ἐν ἀρχῇ ὥρισεν ἵνα αἱ εἰκόνας μὴ ἀποβληθῶσι τῶν Ναῶν, ἀλλὰ τεθῶσιν ὑψηλότερα, τὴν διάταξιν ταύτην ἀπέκρουσεν ἰδίως ὁ Πάπας Γρηγόριος ὁ Β', λόγῳ δὲ τῆς ἀντιδράσεως ταύτης ὁ Λέων διέταξε τὴν τελεῖαν ἀφαίρειν τῶν εἰκόνων. Τὴν διωγμὸν μετὰ τὸν θάνατόν του ἐσυνέχισεν ὁ υἱὸς του Κωνσταντίνος ὁ Ε' μετὰ μεγάλης τέρου πείσματος. Τοῦτον διεδέχθη ὁ Κωνσταντίνος ὁ ΣΤ', ἐπιτροπευόμενος ὑπὸ τῆς μητροῦς του Εἰρήνης, ἥτις συνεκάλυψε τὴν Ζ' Οἰκουμενικὴν Σύνοδον τὸ 787 ἔτος καὶ ἀνεκήρυξε τὴν τιμητικὴν τῶν εἰκόνων προσκύνησιν.

Τὸ δεύτερον μέρος τοῦ ἔργου ἐξετάζει τὰς σχέσεις Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν 7 Οἰκουμενικῶν Συνόδων, αἰτίνες διακρίνονται εἰς τρεῖς ἀπόψεις. Ἡ Πολιτεία διάκειται δυσμενῶς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἢ ἀνέχεται αὐτὴν ἢ ἀναγνωρίζει καὶ ὑποστηρίζει αὐτήν. Διὰ τοῦ ἐδίκτου τῶν Μεδιολάνων ὁ Μ. Κωνσταντίνος ἀνεκήρυξεν ἐλευθέραν τὴν Ἐκκλησίαν ὃ δὲ Ἰουστινιανὸς ἀναγνώρισεν ἰδιαιτέραν ὄντοτητα εἰς αὐτήν.

Καὶ οἱ κατόπιν Αὐτοκράτορες προσεπάθουν ἵνα οἱ νόμοι μὴ ἀντιστρατεύωνται πρὸς τοὺς Ἐκκλησιαστικοὺς κανόνας, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὑπῆρχον δὲ καὶ Αὐτοκράτορες οἵτινες διὰ νόμων ἐθέσπισαν διατάξεις εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μὴ ἀναφορμῆνας εἰς τοὺς Ἱερούς κανόνας, ὅπως ὁ Ἰουστινιανὸς διὰ τὴν ἀγαμίαν τῶν Ἐπισκόπων, ἣν διάταξιν ἐκύρωσεν ὁ ΙΒ' κανὼν τῆς ἐν Τρούλλῳ Συνόδου, ἴσχυον δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐναντὶν τῶν Νόμων.

Τοιοῦτον τὸ ἔργον τοῦ δικηγόρου κ. Ἰωάννου Παναγοπούλου, εὐσύνωτος ἐξέτασις τῶν 7 Οἰκουμενικῶν Συνόδων, χρήσιμον καὶ εἰς τοὺς Ἐπιστήμονας καὶ εἰς κάθε χριστιανόν, ἐπιθυμοῦντα νὰ γνωρίζῃ τὸ διὰ τῶν Συνόδων τούτων καθιερωθὲν πολιτεῦμα τῆς Ἐκκλησίας, ὅπερ εἶναι πρεῖον τοῦ Ἑλληνικοῦ Πνεύματος.

Ἐν Καρδίτῳ

Ο ΘΕΣΣΑΛΩΤΙΔΟΣ ΙΕΖΕΚΙΗΛ

Μητροπολίτου Σόμου και 'Ιακάριας Ειρηναίου, 'Η δύναμις και ἡ ἀξία τῶν Παραδόσεων, διάλεξις γενομένη ἐν Ἀθήναις ἐν τῇ αἰθρῷ τοῦ Παρνασσοῦ κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1939. Σάμος 1939 'Ο Σεβασμιότατος α, διὰ τῆς διακρινούσης αὐτὸν ἐκθύτητος σκέψεως ἐκθέτει τὴν δημιουργικὴν δύναμιν τῶν παραδόσεων καὶ τὴν ὀφίστην σημασίαν αὐτῶν διὰ τε τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον ἐνός ἔθνους, ἀνατρέχων εἰς τὴν θαυτέραν ἔννοιαν ἐκάστης τῶν ἐκφάνσεων τοῦ πνεύματος.

ΚΛΗΤΗΡΙΑ ΕΠΙΚΡΙΜΑΤΑ [2]

Πρὸς τὸν ἱερέα Βύαγγελον Δεληγιάννην, ἀγνώστου διαμονῆς. Καλοῦμεν σε ὅπως ἐμφανισθῆς ἐνώπιον ἡμῶν ἐνεργούντος ὡς ἀνακριτοῦ ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῇ γραφείῳ τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ «'Ο Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου» τὴν 26 Αὐγούστου ἔ. ἔ. ἡμέραν Δευτέραν. ἵνα ἀπολογηθῆς ἐπὶ τῇ ὀφισταμένη κατὰ σοῦ κατηγορίᾳ ὅτι ἐξῆδρισε καὶ ἐσυκοφαντήσες τὸν ἱερέα Γεώργιον Νικολινᾶκον, ἐφημέριον τοῦ ἱ. ναοῦ «'Αγία Δύναμις», καὶ ὅτι διὰ τῆς διαγωγῆς σου αὐτῆς ἐσκανδάλισες τοὺς χριστιανούς. Προσπετιηλοῦται δέ σοι, ὅτι ἂν μὴ ἐμφανισθῆς θέλει κλεισθῆ ὁ φάκελλος καὶ διαδιδασθῆ διὰ τὰ περικτίρω. Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Αὐγούστου 1940 'Ο ἀνακριτὴς † Πρωτοπρ. Β. Χούπηγ.

Πρὸς τὸν ἱερομόναχον Δοσίθεον Γκανᾶν, ἀδελφὸν τῆς Ἱεράς Μονῆς Φανερωμένης.

Καλοῦμεν σε ὅπως ἐμφανισθῆς ἐνώπιον ἡμῶν ἐνεργούντος ὡς ἀνακριτοῦ ἐν Καρδίτῃ καὶ ἐν τῇ Γραφείῳ τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως τῇ 5 Σεπτεμβρίου ἔ. ἔ. ἡμέραν Πέμπτην ἵνα ἀπολογηθῆς ἐπὶ τῇ ὀφισταμένη κατὰ σοῦ κατηγορίᾳ ὅτι ἐγκατέλειπας τὴν Μονὴν τῆς Μετανοίας σου καὶ ἐξῆλθες τῶν ὁρίων αὐτογυμνῶν τῆς εἰς ἣν ἀνήκεις Μητροπόλεως, ἄνευ ἀδείας τῆς προϊσταμένης ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς. Προσπετιηλοῦται ὅτι ἂν μὴ ἐμφανισθῆς ἡ ἀνάκρισις θὰ θεωρηθῆ περαιωθεῖσα. Ἐν Καρδίτῃ τῇ 18 Αὐγούστου 1940. 'Ο ἀνακριτὴς Ἡλίας Καραχάλιος, ἱερέυς.

— Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α —

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

'Ι. Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Προκειμένου νὰ προσῶμεν εἰς τὴν ἀνάδειξιν ὑποψηφίων διὰ τὴν πληρωσιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων, 1) ἀγίου Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου (Ἀθηνῶν), 2) ἀγίου Νικολάου Σεληνίων-Σαλαμίνας 3) Εὐαγγελιστρίας (Πειραιῶς), προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα ἵνα καταλάβωσιν ἑκάτεραν τῶν θέσεων τούτων, ὅπως ὑποβάλωσιν ἡμῖν ἐντός μηνός ἀπὸ τῆς δημοσίευσως τῆς παρούσης σχετικῆν αἴτησιν μετὰ τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2200)1940 ἐριζομένων πιστοποιητικῶν, διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10ῃ Αὐγούστου 1940.

† 'Ο Ἀθηνῶν Χρυσάνθος

'Ι. Μητροπολις Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης

Ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 552)351 ἔ. ἔ. προκήρυξιν ἡμῶν, ἔχοντας ὑπ' ὄψει τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 46 παρ. 2 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2200 «περὶ ἱ. ναῶν καὶ ἐφημερίων» προσκαλοῦμεν τοὺς ἔχοντας τὰ προσόντα τοῦ ἄρθρου 47 ἐδαφίου γ' τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Νόμου, ὅπως ὑποβάλωσιν ἡμῖν ἐντός μηνός ἀπὸ τῆς δημοσίευσως τῆς παρούσης αἰτήσεις μετὰ τῶν κατὰ νόμον πιστοποιητικῶν, ἵνα ἀνακηρύξωμεν τοὺς ὑποψηφίους διὰ τὴν ἐνοριακὴν θέσιν τοῦ ἐν Αἰγίνῃ ἱ. ναοῦ τοῦ ἀγίου Νικολάου Ἐν Ὑδρᾷ τῇ 10 Αὐγούστου 1940. † 'Ο Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης Προκόπιος.

'Ι. Μητροπολις Φθιώτιδος

Χρησεύσης τῆς θέσεως τακτικοῦ ἐφημερίου τῆς ἐνορίας Πύργου τ. δ. Μακρὰκώμη: προσκαλεῖ τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσιν τὴν κενὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπὸ τῆς δημοσίευσως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ ἀναγκ. Νόμου 2200)40 περὶ ἱ. Ναῶν καὶ ἐφημερίων ἐριζομένα πιστοποιητικά. Ἐν Λαμίᾳ τῇ 27 Ἰουνίου 1940. † 'Ο Φθιώτιδος Ἀμβρόσιος.

'Ι. Μητροπολις Φωκίδος

Κενῆς οὐχὲς τῆς ὀργανικῆς ἐφημεριακῆς θέσεως ἑκατέρου τῶν ἐνοριακῶν ἱερῶν Ναῶν 1) τοῦ ἐν Κάτω Παλαιοξαρῶν Βισόδια τῆς Θεοτόκου, 2) τοῦ ἐν Τριταίᾳ Ζωοδόχος Πηγῆ. καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τινὰ, τῶν περὶ ὧν πρόκειται ἐφημεριακῶν θέσεων, ὅπως ἕκαστος δι' αἰτήσεώς του καὶ ἐντός μηνός ἀπὸ τῆς δημοσίευσως τῆς παρούσης ὑποβάλλῃ ἡμῖν, τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2200)1940 «Περὶ ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» ἀπαιτούμενα πιστοποιητικά, διὰ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 49 τοῦ αὐτοῦ Νόμου ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων. Ἐν Ἀμφίση τῇ 9ῃ Αὐγούστου 1940. † 'Ο Φωκίδος Ἀθανάσιος.

'Ι. Μητροπολις Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης

Συνωδᾷ τῷ ἄρθρῳ 51 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2200 καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ὅπως μέχρι τῆς 10ῆς Σεπτεμβρίου 1940, ὑποβάλωσι μετὰ τῶν νομίμων πιστοποιητικῶν αἰτήσεις ὑποψηφιότητος πρὸς συμμετοχὴν διὰ τὴν ἐκλογὴν Βας θέσεως τακτικοῦ ἐφημερίου ἐν τῷ χωρίῳ Νεάπολις τ. δ. Βοιῶν. Ἐν Σπάρτῃ τῇ 13 Αὐγούστου 1940. † 'Ο Μονεμ. καὶ Σπάρτης Διονύσιος.

'Ι. Μητροπολις Χίου

Κενωθείσης τῆς ὀργανικῆς θέσεως ἐφημερίου τοῦ ἐν τῇ Κοινότητι Αὐγυνῶμων τῆς καθ' ἡμᾶς ἐπαρχίας ἱεροῦ ἐνοριακοῦ ναοῦ ἁγίου Γεωργίου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσιν τὴν ἐφημεριακὴν ταύτην θέσιν ὅπως ὑποβάλωσιν ἡμῖν δι' αἰτήσεώς των καὶ ἐντός μηνός ἀπὸ τῆς δημοσίευσως τῆς παρούσης τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ Α. Ν. 2200 «περὶ ἱ. ναῶν καὶ ἐφημερίων» προβλεπόμενα δικαιολογητικά ἔγγραφα. Ἐν Χίῳ τῇ 6ῃ Αὐγούστου 1940.

† 'Ο Χίου Ἰωακείμ

'Ι. Μητροπολις Ἀρτης

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰ ἄρθρα 46 καὶ 47 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2200)1940 «περὶ ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσιν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τοῦ ἐν Στουρνάρι Γρέβια (Πηγῶν) ἱ. ἐνοριακοῦ ναοῦ ἁγίου Νικολάου καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα, ὅπως ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Νόμου ἐριζομένα δικαιολογητικά ἔγγραφα ἐντός μηνός ἀπὸ τῆς δημοσίευσως τῆς προκηρύξεως ταύτης. Ἐν Ἀρτῇ τῇ 6ῃ Αὐγούστου 1940.

† 'Ο Ἀρτης Σπυρίδων

'Ι. Μητροπολις Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιαιῆς καὶ Κοιτίσης

Προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν χηρεύουσαν θέσιν τοῦ τακτικοῦ ἐφημερίου τῆς ἐνορίας Τριαχίου Σταυροδρομίου, προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσιν τὴν θέσιν ταύτην ἵνα ἐντός μηνός ἀπὸ τῆς δημοσίευσως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱεράς Μητροπόλεως τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ Α. Ν. 2200 περὶ ἱερῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων ἐριζομένα πιστοποιητικά μεθ' ὧς θέλει ἐπακολουθήσῃ ἡ ἀνακήρυξις τῶν ὑποψηφίων. Ἐν Δελβινακίῳ τῇ 8 Αὐγούστου 1940.

† 'Ο Δρυϊνουπόλεως Δημήτριος

'Ιερά Ἐπισκοπὴ Κυθωνίας καὶ Ἀποκορώνου

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 46 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2200)1940 Ἀν. Νόμου «περὶ ἱ. ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσιν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν Ἐφημερίου τῆς ἐνορίας Ντερέ-Σκονίου-Παπαδιανά, ὅπως ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἐν ἄρθρῳ 48 τοῦ ἀνωτέρω ρηθέντος Ἀν. Νόμου δικαιολογητικά ἔγγραφα μέχρι τῆς 26 Σεπτεμβρίου 1940. Ἐν Χανίοις τῇ 16 Αὐγούστου 1940.

† 'Ο Κυθωνίας καὶ Ἀποκορώνου Ἀγαθάγγελος

Ἐμβάσματα καὶ συνδρομαὶ ὑπὲρ τοῦ Δελτίου ἀπευθύνονται διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς εἰς τὸν Διαχειριστὴν κ. Νικήτ. Σταθόπουλον, ἐπιθεὸν αὐτῆς σημειομένου τοῦ σκοποῦ δι' ὃν ἀποστέλλεται. Οδὸς Φιλοθέης.

ΥΠΕΡΘΥΝΟΣ: Π. Σ. ΜΑΝΩΛΕΪΗΣ

Τέλιος «Φθίνικος», ὁδὸς Διονυσίου 4.—Τηλ. 54-229